

Kejsarens nya kläder

(Hans Christian Andersen)

För många år sedan levde en kejsare, som tyckte så ofantligt mycket om vackra nya kläder, att han gav ut alla sina penningar för att bli riktigt fin och grann. Han brydde sig icke om sina soldater, brydde sig icke om teatern eller att åka omkring på promenaderna för annat än att få visa sina nya kläder. Han hade en rock för var timme på dagen, och liksom man säger om en kung: han är i rådet, så sade man alltid här: kejsaren är i garderoben.

I den stora staden, där han bodde, gick det mycket muntert till; var dag ditkommo många främlingar, och en dag kommo två bedragare. De gåvo sig ut för att vara vävare och sade, att de kunde väva det vackraste tyg, som läte tänka sig. Ej nog med att färgerna och mönstret vore någonting ovanligt vackert; de kläder, som syddes av tyget, hade även den underbara egenskapen, att de voro osynliga för varje människa, som vore oduglig i sitt ämbete eller också vore otillåtligt dum.

– Det vore ju ena präktiga kläder, tänkte kejsaren. Då jag hade dem på mig, skulle jag kunna upptäcka, vilka män i mitt rike inte duga för det ämbete de innehava, och så skulle jag kunna skilja de kloka från de dumma; ja, det tyget måste genast vävas åt mig. Och så gav han de två bedragarne mycket penningar på hand, för att de skulle börja sitt arbete.

De satte också upp två vävstolar och låtsade, som de arbetade, men de hade icke det ringaste på vävstolen. De begärde oupphörligt det finaste silke och det präktigaste guld; men detta stoppade de i sin egen ficka och arbetade med de tomma vävstolarna, och det till långt in på nätterna.

– Nu skulle jag ändå bra gärna vilja veta, huru långt de kommit med tyget, tänkte kejsaren; men han var riktigt litet underlig till mods, då han tänkte på, att den som var dum

eller illa passade för sitt ämbete icke kunde se det. För sig själv trodde han väl ej att han behövde vara orolig, men ville dock först skicka någon för att se till, huru det förhölle sig. Var enda människa i staden visste, vilken sällsam kraft tyget hade, och var och en önskade se, huru dålig eller dum hans granne var.

– Jag vill sända min gamle, redlige minister bort till vävarne, tänkte kejsaren; han kan bäst se, huru tyget tar sig ut, ty han har förstånd, och ingen sköter sitt ämbete bättre än han.

Nu gick den gamle, hederlige ministern in i salen, där de båda bedragarne sutto och arbetade med de tomma vävstolarna. Åh, Gud bevare oss! tänkte den gamle ministern och spärrade upp ögonen. Jag kan ju inte se någonting! Men det sade han icke.

De båda bedragarne bådo honom vara så god och stiga närmare och frågade, om det icke vore ett vackert mönster och sköna färger. Med det samma pekade de på den tomma vävstolen, och den stackars gamle ministern fortfor att spärra upp ögonen, men kunde icke se någonting, ty där fanns ingenting. Herre Gud! tänkte han, skulle jag vara dum? Det har jag aldrig trott, och det bör ingen människa få veta. Skulle jag inte duga att sköta mitt ämbete? Nej, det går inte an, att jag säger, att jag inte kan se tyget.

– Nå, ni säger ingenting, sade den ene, som vävde.

– Åh, det är vackert, alldeles utomordentligt vackert! sade den gamle ministern och tittade genom sina glasögon. Vilket mönster och vilka färger! Ja, jag skall säga kejsaren, att det särdeles behagar mig.

– Nå, det gläder oss, sade de båda vävarne, och nu nämde de färgerna och det sällsamma mönstret vid namn. Den gamle ministern hörde noga på, så att han skulle kunna säga det samma, då han kom hem till kejsaren, och det gjorde han.

Nu begärde bedragarne mera penningar, mera silke och guld, som de skulle begagna till vävnaden. Alltsammans stoppade de i sina egna fickor, och i väven kom icke en tråd; men de fortforo som förut att väva på den tomma vävstolen.

Kejsaren sände snart en annan hederlig ämbetsman dit för att se, huru det ginge med väven och om tyget snart vore färdigt. Det gick honom på samma sätt som ministern: han såg och såg, men som där icke fanns annat än de tomma vävstolarna, kunde han ingenting se.

– Ja, är det inte ett vackert tyg? sade de båda bedragarne och visade och förklarade det vackra mönstret, som alls icke fanns till.

– Dum är jag inte, tänkte mannen. Det är således mitt goda ämbete, jag inte duger till? Det var då verkligen eget! Men det bör man inte låta någon märka. Och så prisade han tyget, som han icke såg, och förklarade dem sin förtjusning över de vackra färgerna och det präktiga mönstret. Ja, det är riktigt utsökt vackert, sade han till kejsaren.

Alla människor i staden talade om det präktiga tyget.

Nu ville kejsaren själv se det, medan det ännu var i vävstolen. Med en hel skara utmärkta män, bland dem de två gamla, hederliga ämbetsmännen, som förut hade varit där, gick han till de båda listiga bedragarne, som nu vävde av alla krafter, men utan både ränning och inslag.

– Ja, är det inte magnifikt? sade de båda hederliga ämbetsmännen. Täckes ers majestät se, vilket mönster, vilka färger! Och så pekade de på den tomma vävstolen, ty de trodde, att de andra nog kunde se tyget.

– Vad vill det här säga! tänkte kejsaren. Jag ser ingenting, det är ju förskräckligt! Är jag dum? Duger jag inte till att vara kejsare? Det var det förfärligaste, som kunde arrivera mig! – Åh, det är mycket vackert! sade kejsaren. Det har mitt

allerhögsta bifall. Och han nickade belåten och betraktade den tomma vävstolen; ty han ville icke säga, att han ingenting kunde se. Hela sviten, som han hade med sig, såg och såg, men såg ändå icke mera än alla de andra; emellertid sade de, liksom kejsaren: Åh, det är mycket vackert! och rådde honom att kläda sig i detta nya präktiga tyg första gången vid den stora procession, som snart skulle äga rum. – Det är magnifikt, ypperligt, charmant! gick det från mun till mun, och allesammans voro de så innerligt nöjda därmed. Kejsaren gav vardera av bedragarne ett riddarkors att hänga i knapphålet samt titel av vävjunkare.

Hela natten före den förmiddag, då processionen skulle äga rum, suto bedragarne uppe och hade över sexton ljus tända. Folk kunde se, att de hade brått med att få kejsarens nya kläder färdiga. De låtsade, som de togo tyget ur vävstolen, de klippte i luften med stora saxar, de sydde med synål utan tråd och sade slutligen: Se så, nu äro kläderna färdiga!

Kejsaren kom själv dit med sina förnämsta kavaljerer, och de båda bedragarne lyfte ena armen i vädret, som om de hållit i något, och sade: Här äro benkläderna! här är rocken! här är manteln! och så vidare. De äro lätta som spindelväv! Man skulle kunna tro, att man inte hade någonting på kroppen; men däri ligger just dygden hos dessa kläder.

– Ja! sade alla kavaljererne; men de kunde ingenting se, ty där fanns icke något.

– Skulle nu ers kejsarliga majestät allernådigst täckas taga av sig sina kläder, så skola vi kläda på er de nya där borta framför den stora spegeln, sade bedragarne.

Kejsaren tog av sig alla sina kläder, och bedragarne låtsade, som de gåvo honom plagg efter plagg av de nya, som skulle vara sydda; de togo honom om livet och liksom bundo fast något: detta var släpet, och kejsaren vred och vände sig framför spegeln.

– Gud, vad det kläder väl! Vad det sitter utmärkt! sade de allesammans. Vilket mönster! vilka färger! Det är en kostbar dräkt!

Tronhimmeln, som skall bäras över ers majestät i processionen, väntar där utanför! anmälde överceremonimästaren.

– Ja, jag är ju i ordning! sade kejsaren. Sitter det inte bra? Och så vände han sig ännu en gång framför spegeln, för att det skulle se ut, som om han riktigt betraktade sin ståt.

Kammarherrarne, som skulle bära släpet, famlade med händerna ut åt golvet, som om de tagit upp släpet, och gingo och höllo händerna i luften; ty de tordes icke låta märka, att de ingenting kunde se.

Och så gick kejsaren i processionen under den vackra tronhimmeln, och alla människor på gatan och i fönstren sade: Gud, vad kejsarens nya kläder äro makalösa! Vilket vackert släp han har på manteln! Så utmärkt det sitter! Ingen ville låta märka, att han ingenting såg; ty då hade han ju icke dugt för sitt ämbete eller ock varit mycket dum. Inga av kejsarens kläder hade gjort en sådan lycka.

– Men han har ju ingenting på sig! sade ett litet barn.

– Herre Gud, hör bara den oskyldiges röst! sade fadern; och den ene viskade till den andre, vad barnet hade sagt.

– Han har ingenting på sig, är det ett litet barn som säger; han har ingenting på sig!

– Han har ju ingenting på sig! ropade slutligen allt folket; och det kröp i kejsaren, ty han tyckte, att de hade rätt; men han tänkte som så: Nu måste jag hålla god min till processionens slut. Och så höll han sig ännu rakare, och kammarherrarne gingo och buro på släpet, som alls icke fanns.